

Аналізуються процеси трансформації музичного мистецтва Казахстану в контексті змін, що відбулися на межі XX-XXI ст. *Мета* дослідження – виявити специфіку національного стилю та жанрової системи казахстанської музики, а також дослідити інтеграцію західних елементів у традиційні форми музичного мистецтва Казахстану. *Методологія* дослідження спирається на синтез джерелознавчого, культурологічного, мистецтвознавчого, аналітичного та естетичного методів, що забезпечують комплексний огляд предмета дослідження та систематизацію знань.

Результати дослідження свідчать, що казахстанські композитори та виконавці не лише переосмислюють класичні форми, але й створюють оригінальні твори, що інтегрують сучасні тенденції у національні жанри музичного мистецтва. Такий синтез ґрунтується на етнічних і релігійних світоглядах, духовних цінностях, багатій культурній спадщині. *Новизна дослідження* полягає у репрезентації творів, які демонструють інноваційні підходи до музичної творчості в Казахстані. Етнічні й сучасні елементи, об'єднані на основі духовних і культурних цінностей, формують новий тип музичного мистецтва. У такий спосіб мистецтво відображає національну ідентичність і сприяє міжкультурному діалогу між Сходом і Заходом у світовому культурному просторі. *Перспективи подальших досліджень* спрямовані на подальше вивчення казахстанського музичного мистецтва у міждисциплінарному контексті для пошуку нових форм синтезу вокальних, аудіовізуальних, цифрових елементів, здатних розширити межі творчості і концертної практики та зберегти культурну ідентичність в умовах глобалізації.

Ключові слова: казахська культура, національні традиції, етнічне мистецтво, етно-джаз, фолк-рок, естрадне мистецтво, симфонічна музика.

Надійшла до редакції 13.11.2024 р.

УДК 787.02: 745

РОЛЬ ЛЮДМИЛИ ЖОГОЛЬ У ПРИВНЕСЕННІ НАРОДНИХ ТРАДИЦІЙ В ЖИТТЄВИЙ ІНТЕР'ЄР

Алла Дяченко – кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри промислового дизайну і комп'ютерних технологій,
декан факультету декоративно прикладного мистецтва
Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва
і дизайну ім. М. Бойчука, Київ
<https://doi.org/10.35619/ucpmk.vi49.846>
pani.alla0107@gmail.com

Висвітлено творчий внесок Людмили Жоголь у впровадження національних мотивів у дизайн інтер'єрів. Акцентовано на характерних рисах її стилю та особливостях використання елементів народної культури; досліджено творчий шлях художниці, її значущий внесок у розвиток мистецтва та дизайну України. Відзначено, що Л. Жоголь стала яскравим представником сучасного українського дизайну, акцентуючи на значимості національних традицій у сучасному мистецтві, Школа українського дизайну являє собою унікальне поєднання історичної художньої спадщини та інноваційних підходів сучасних митців, як це відображено у творчості Л. Жоголь. Її гобелени відкривають перед глядачем зачарований світ фантазій, насичений як фольклорними мотивами, так і гармонійними художніми образами. Визначено, що твори майстрині демонструють глибокий талант, знання, відчуття стилю і здатність до синтезу національного спадку та загальнолюдських цінностей у своїх сюжетних і декоративних гобеленах. Вони сучасні за своєю натурою, але водночас нерозривно пов'язані з традиціями як декоративного, так і монументального мистецтва, що втілюються в життєвому інтер'єрі. Головною особливістю їх застосування є їх здатність прикрашати громадські простори, виконуючи естетичну та виховну ролі. Гобелен, як важливий елемент монументально-декоративного мистецтва, вимагав оновлення у творчому вислові, новій мові та переосмислення. Визначено, що інтер'єрні гобелени Л. Жоголь у стилі «монфлор» відповідали сучасним естетичним запитам, забезпечуючи гармонію з сучасними відчуттями і відмовляючись від строгого соціалістичного контексту. Гобелени мисткині є відображенням її душевних пошуків, щирoserдної любові до природи та її глибокого розуміння краси оточуючого світу. Її твори ніби вирвалися з часу та історичних обставин. Чарівний світ квіткових гобеленів відкриває лірику природи. Крізь свої твори Л. Жоголь передає багатство та щедрість української природи, відображаючи свою безмежну пристрасть до рідної землі.

Ключові слова: народний художник України Людмила Жоголь, українське мистецтво, національний дизайн, художній текстиль, гобелени, життєвий інтер'єр.

Видатна особистість Людмили Євгенівни Жоголь, народного художника України, академіка Української академії архітектури (1930-2015 рр.), успішно об'єднувала в собі роль талановитого художника, управлінця та дослідника. Її внесок до розвитку українського мистецтва відзначено золотими рядками історії. Людмила Євгенівна стала піонером у впровадженні гобелену та декоративних тканин у публічні інтер'єри, додаючи їм особливого національного шарму. Розглядаючи дизайн як інструмент культурного впливу на суспільство, важливо звернутися до історії національного дизайну, аналізуючи його у контексті сучасних культурних трендів та його місця в освітньому процесі.

Актуальність дослідження полягає в тому, що дизайнерські і творчі центри мають працювати над вивченням різноманітних граней культури і мистецького спадку Л. Жоголь, включаючи дизайн-культурологію, з оглядом на екологічні, етнографічні та мистецькі аспекти. У контексті Болонської системи освіти потрібно переглядати і модернізувати підходи до дизайнерської освіти. Саме завдяки дослідженням спадку і робіт Л. Жоголь можемо розуміти тенденції сучасного дизайну і важливість інтеграції національних традицій у сучасне проектування простору і життєвого інтер'єру [12]. Для ефективного вивчення цих аспектів важливо провести глибокий аналіз взаємозв'язку між традиційним і сучасним контекстом оздоблення життєвого інтер'єру.

Огляд останніх публікацій. Дослідження ролі Людмили Жоголь у привнесенні народних традицій в життєвий інтер'єр є важливим аспектом сучасного мистецтвознавства. Багато наукових праць присвячено аналізу її творчості та внеску у розвиток українського декоративного мистецтва.

Бабій Н. у своїй статті [1] досліджує сучасні культурно-мистецькі практики, що є важливими для розуміння контексту, в якому працювала Людмила Жоголь. Аналізуючи загальні тенденції в культурі, авторка підкреслює важливість інноваційних підходів у мистецтві, що безпосередньо стосується і діяльності Жоголь. У монографії В. Даниленка [3] розглядається розвиток дизайну в Україні, включаючи вплив народних традицій на сучасне мистецтво. Хоча ця робота більше зосереджена на загальному розвитку дизайну, вона дає ґрунтовні уявлення про культурний контекст, в якому створювала свої твори Людмила Жоголь.

Своєрідною енциклопедією творчого шляху Л. Жоголь є її «Гобелен: каталог творів» [4], де представлені численні роботи художниці. Цей каталог дає можливість простежити еволюцію стилю та її відданість народним традиціям. Інше важливе дослідження – стаття Л. Жоголь [5], де авторка аналізує втрати культурної спадщини міста, що вплинуло на її власні роботи та підхід до збереження традицій.

Комплексне дослідження декоративного мистецтва України представлено в п'ятитомному виданні «Історія декоративного мистецтва України» [6]. Ця робота надає широку перспективу розвитку декоративного мистецтва, зокрема і внеску Людмили Жоголь у цей процес.

Л. Жоголь завжди була активною учасницею організації мистецької освіти. В аналітичній доповіді «Мистецька освіта в Україні: розвиток творчого потенціалу в ХХІ столітті» [9] висвітлюються основні аспекти розвитку мистецької освіти, що є важливими для розуміння навчального контексту, в якому працювала Л. Жоголь.

Особливо зворушливою є стаття В. Молиня [10], яка розкриває особисті й професійні досягнення художниці, відзначаючи її роль у розвитку українського текстильного мистецтва. О. Смоляр у статті [11] також торкається важливості декоративного мистецтва в житлових інтер'єрах, що є відсиланням до робіт Л. Жоголь.

Одним із найповніших джерел про творчість Л. Жоголь є монографія З. Чегусової, Т. Кара-Васильєвої та Т. Придатко «Людмила Жоголь: чарівниця художнього текстилю» [12], в якій докладно аналізуються її художні роботи, технічні прийоми та вплив на сучасне мистецтво.

Важливим є й аналіз арт-проекту Л. Жоголь, представлений у статті З. Чегусової [13], в якій виявлено значення її робіт для розвитку українського гобелена.

Н. Янішевська у статті [14] аналізує художні прийоми, що використовуються в роботах, подібних до тих, що створювала Л. Жоголь, зосереджуючи увагу на геометричній абстракції.

У сучасних мистецтвознавчих дослідженнях значна увага приділяється впливу традиційного мистецтва на дизайн інтер'єрів, використанню текстилю у житлових просторах, а також інтеграції народного мистецтва у сучасні інтер'єри. І. Петренко та М. Сидоренко [10] досліджують як традиційні мистецькі практики впливають на сучасні тенденції у дизайні інтер'єрів. Автори акцентують увагу на тому, що інтеграція традиційних елементів у сучасні інтер'єри сприяє збереженню культурної спадщини та надає простору унікальності. Вони аналізують різні приклади використання традиційного мистецтва в сучасних інтер'єрах, відзначаючи, як це впливає на естетичні та функціональні аспекти простору.

О. Коваленко [7] досліджує використання текстильних матеріалів у житлових інтер'єрах, приділяючи увагу як сучасним тенденціям, так і традиційним підходам. Авторка підкреслює важливість текстилю як одного з основних елементів декору, що надає інтер'єру затишку та індивідуальності. Особлива увага наголошується на ролі текстилю в створенні тематичних та стилістично цілісних просторів.

Л. Григоренко та Т. Попова [2] виявляють як народне мистецтво інтегрується у сучасні інтер'єри на прикладі досвіду України та інших країн; досліджують різні підходи до включення елементів народного мистецтва в дизайн сучасних житлових просторів, підкреслюючи важливість збереження національної ідентичності через мистецькі практики.

Загалом, згадані дослідження вказують на важливість збереження та використання традиційних

мистецьких практик у сучасному дизайні інтер'єрів. Інтеграція народного мистецтва і текстильних матеріалів у житлові простори не лише збагачує їх естетично, але й допомагає зберегти культурну спадщину та національну ідентичність.

Матеріали та метод. Підхід до дослідження базується на системному та комплексному аналізі, спрямованому на детальне вивчення різних джерел, включаючи літературні та матеріальні, та на глибокому розумінні матеріалу. Використано історико-системний метод, що дозволив розглянути характер проектування простору і життєвого інтер'єру протягом конкретних історичних етапів майстрині Л. Жоголь. Серед інших – аналіз літературних джерел, натурні обстеження, стилістичний та композиційний аналізи, а також компонентний метод та міждисциплінарний структурно-семіотичний аналіз.

Метою статті є оцінка творчого внеску Людмили Жоголь в інтеграцію національних традицій у сучасний простір житлового інтер'єру, виявивши основні характеристики та особливості її підходу до дизайну та застосування елементів народного мистецтва.

Основні результати дослідження. Народна майстриня Людмила Євгенівна Жоголь відзначалася як видатний народний художник України, академік Української академії архітектури та кандидат мистецтвознавства. Вона є лауреатом премії ім. К. Білокур та кавалером ордена княгині Ольги. Людмила Євгенівна була активним членом Українського фонду культури, КОНСХУ, а також громадських ініціатив, серед яких «Жінки Києва» та «Жінки України». Її ім'я тісно пов'язане з формуванням національної школи художнього текстилю в Україні. У престижному архітектурному і науковому інституті вона зібрала під своїм керівництвом талановитих художників, ставши для них лідером та джерелом натхнення протягом багатьох років.

Завдяки своєму професійному впливу та відмінним організаторським умінням вона досягла тісної взаємодії між архітекторами та художниками у сфері оформлення інтер'єрів та фасадів громадських споруд. Таким чином, гобелен, поруч із мозаїкою, керамікою та вітражами, набув значущості у створенні візуального обличчя архітектурних об'єктів. Під керівництвом Л. Жоголь та за участі митців різних спеціалізацій, інститут реалізував низку неперевершених проектів, серед яких – Будинок кіно, готелі «Україна», «Дніпро», «Національний» та «Русь» тощо [1].

Деякі десятиліття років Л. Жоголь присвятила створенню декоративних тканин різних типів, таких як порт'єри, скатертини, килими та гобелени. Її роботи представлені на авторитетних виставках як в Україні, так і за її межами. У своїх роботах художниця використовувала унікальний підхід, об'єднуючи традиції українського народного мистецтва з класичними європейськими техніками гобелену. Вона прагнула до довершеності кожного елемента своєї роботи, доводячи його до вищої майстерності, що свідчить про її пристрасть до мистецтва і прагнення до ідеальної якості.

У сучасній архітектурі, незважаючи на її простоту, елементи монументально-декоративного мистецтва, такі як текстиль, кераміка, витвори зі скла та металу, набувають ключового значення, надаючи інтер'єрам глибоку емоційність [8]. Готель «Русь» у м. Києві слугує яскравим прикладом такого підходу. У 1979 р. бенкетна зала цього готелю була прикрашена вражаючою композицією «Русь», створеною майстром художнього гобелену Л. Жоголь (рис. 1.).

Рис. 1. Гобелен «Русь» – художниця Л. Жоголь, м. Київ, готель «Русь», 1979 р. [5]

Досліджуючи архітектуру радянських готелів Києва, особливу увагу звернемо на готель «Жовтневий» (теперішня назва – «Національний»), збудований у 1982 р. Його оригінальність і креативність інтер'єрів залишаються актуальними й нині. Монументальне мистецтво, яке прикрашає готель, створено різними художниками в жанрах настінного мистецтва. Л. Жоголь зробила значний внесок у дизайн інтер'єрів цього готелю, розробляючи кілька величких гобеленів для нього. Один із них, названий «Квітуча яблуня», створений у 1983 р. та втілює в собі образ весни. На тії насиченої веселинки зелені розташована яблуня, вкрита білим і рожевим квітами. Поруч неї буйно цвітуть деревій, люпин та інші квіти. Вертикальна динаміка ліній заднього плану, створена зеленими нитками різних відтінків, додає композиції руху, наче листя колихається на вітерці. Флористичний зміст відзначається певною стилізацією. Декоративні китиці завершують композицію внизу. Тло, де градація кольору створена завдяки ниткам різної товщини та відтінків, наділяє твір неперевершеним шармом [3].

Найбільш просторий спосіб інтеграції гобелена до інтер'єру полягає в його застосуванні як декоративного елемента в приміщенні. Саме таку роль виконують гобелени в поетажних лобі готелю «Жовтневий». Окрім їхньої основної декоративної функції, вони також виконують роль візуальних путівників для гостей готелю, допомагаючи їм запам'ятати свій поверх. У роботі Л. Жоголь «Озеро в лісі» (1983 р.) чітко простежується тема поваги та гармонії з природою [11]. Цей декоративний пейзаж, представлений у м'яких пастельних тонах, дарує відчуття спокою і заряджає позитивом, підкреслюючи злагоду з природним оточенням.

Рис. 2. «Квітуча яблуня» Л. Є. Жоголь [4]

Рис. 3. «Озеро в лісі» Л. Є. Жоголь [4].

Композиція зображує природний ландшафт наприкінці літа. Зачарована пейзажем лісового озера у Пущі-Озерній, художниця вирішила відтворити на текстилі його дзеркальну гладь і блискучу поверхню. В результаті, вдалося створити гру переплетення світла та тіні, де хмари або дерева відображаються на поверхні води. Художниця використала тонкі відтінки блакитного, бузкового та зеленого кольорів. На передньому плані виразно виділяються контури трав, які, будучи стилізованими, додають відчуття густини. А взаємодія кольорів озера та неба створює ілюзію глибини і наповненості простору. Вражаючий монументальний арт-об'єкт став не лише прикрасою

готелю, а й видатною пам'яткою для м. Києва. Основна ідея полягала у поглибленому розумінні історичних коренів декоративного орнаменту, зокрема кольорових акцентів, ритму, динаміки та композиції елементів, натхнених природними формами [12].

В арт-роботі домінує декоративний, асоціативний та символічний підхід. Художній замисел прийнятий стихійною енергією, що проявляється у динаміці всієї композиції. Вміло використовуючи абстрактний метод зображення, автор перетворює образи рослин у чарівний світ фантазії.

Рослинні мотиви, розташовані з вільною елегантністю, створюють відчуття трав, що колихаються під дією вітру. Цей унікальний орнамент із фантастично вигнутими лініями не має дублювань, а лише неперервно перетинається та змінюється, викликаючи почуття безкінечної рухомості. Різноманіття використаних технік, включаючи гладке ткання, ворсистість та мініатюрні петлі, надає композиції виразної глибини. Гармонійно сплетені асиметричні елементи, такі як стилізовані квіти та трави, створюють заплутаний декоративний візерунок, що розтікається поза рамками гобелена [10]. У 1983 р. Л. Жоголь отримала замовлення на створення ще одного арт-твору для готелю, який отримав назву «Золота нива». За своїми розмірами (160x120 см) і незвичним стилістичним рішенням він особливо вражає глядача.

Гобелен переважно притягує увагу до своєї нижньої частини, де відображена золота нива. Колосся не лише колихається від вітру, а схиляється від ваги зрілого зерна. Шовкові нитки та люрекс вплетені в вовняне тло, створюючи блиск сонця на колосі. Між стеблами можна побачити дрібні квіти, за якими інша нива губиться в далекій перспективі. На відміну від гладкої верхньої частини, нижня виконана в різноманітних фактурах, що додає об'єму і глибини зображенню (рис. 4.).

Рис. 4. «Осінній Київ» (фрагмент) Л. Є. Жоголь [4]

Темніші акценти символізують ґрунт, з якого росте колосся. Ця робота служить алегорією на багатство і плодороддя українських земель і гарно підходить для оформлення життєвих інтер'єрів.

Протягом багатьох років Л. Жоголь продовжувала дивувати керівництво готелю «Жовтневий» своїми творами на теми природи, пори року та архітектурні мотиви м. Києва. У 1988 р. вона створила гобелен «Осінній Київ», який є декоративним зображенням ландшафтів та архітектурних пам'яток міста, включаючи сам готель. Гобелен відображає теплі осінні кольори і передає атмосферу старого м. Києва: Верховна Рада України, готель «Київ», Маріїнський парк та сам готель «Жовтневий» оточені декоративною рамкою, створеною з гілок старих дерев Печерська та осінніх квітів. Художниця вдало використала палітру осінніх кольорів, передаючи атмосферу міста в цю пору року [11].

Розглядаючи творчість видатної художниці та вченої, яка протягом свого життя створила безліч унікальних текстильних шедеврів, хочеться зберегти ту ж пристрасть до рідного краю, міста, природи

та односельців. Це надихає на створення нових арт-пропозицій сьогодення, вшановуючи таланти радянського періоду України. Проте, на сьогоднішній день інтер'єри, що претендують на етнічну автентичність, часто не відповідають очікуванням. Приклади таких зусиль – стилізація одягу персоналу під національний костюм або акцент на традиційній кухні. Але, як зауважувала Л. Жоголь, багато таких місць не відчувають духу справжньої культури і мистецтва, натомість вони пропонують поверхневу імітацію, замість глибокого відображення національної спадщини [13].

Сучасне уявлення про національно орієнтований ресторан чи кафе часто зводиться до стереотипних елементів, таких як колиби або шинка, зі стандартною пропозицією. Тут акцент робиться головним чином на декорі, де стіни, столи та інші елементи прикрашені старовинними предметами. Проте, часто не враховується глибокий підхід до дизайну, який би включав вивчення джерела натхнення, стилізації та формотворення. Сучасний дизайн громадських закладів має сприйматися як комплексний процес, що враховує історичні, географічні, етнічні та соціоекономічні контексти. Такий підхід дозволяє внести в інтер'єр елементи, характерні для певної культури чи нації, надаючи їм сучасного звучання. Через детальні дослідження та адаптацію традиційних елементів можна створити нові дизайнерські рішення, які поєднують автентичність з сучасними трендами, ідеально вписуючись у нинішній контекст [9].

Багатолітній досвід і творчий пошук Л. Жоголь знайшов своє відображення в авторських методичних розробках, які науково обґрунтовують різні етапи проектування, відповідно до естетичних, соціальних, ергономічних та виробничих стандартів [14]:

Цей процес передбачає збір усієї інформації, пов'язаної з об'єктом проектування (його планування, розташування, історії та комунікаційних характеристик). Дана фаза включає в себе фотодокументацію, скетчі, розробку генерального плану та детальних планів інтер'єрів. У цей же час відбувається дослідження соціальних та практичних аспектів об'єкту, а також аналіз актуальних тенденцій в дизайні, саме ці складові були притаманні роботі Л. Жоголь. Вона обирала джерела натхнення, яке могло бути засноване на творах сучасного мистецтва, музейних експонатах, музиці українських композиторів тощо. При цьому вона уникала прямого копіювання; замість цього джерело їй слугувало як вища ідея, що формує проект. Вибір конкретного джерела натхнення часто визначався її індивідуальністю, досвідом, культурними переконаннями та поглядами на творчий процес.

Концептуальна пропозиція інтер'єру представляється Л. Жоголь через візуальне зображення, або ескізи. При створенні перспективних малюнків основний акцент ставиться на трансформацію простору, його зонування та функціональність, взаємодію з обраними асоціаціями. Далі, вона розробляла колірну палітру, вибирала матеріали та оснащення. В процесі дизайну особливий акцент робився на символіці та семантиці форм, щоб надати простору особливий, глибокий зміст. В результаті такого підходу формування інтер'єру переходило від простої геометрії до створення унікальної, впізнаваної атмосфери, що яскраво видно з інтер'єрних робіт Л. Жоголь. Композиційний підхід до інтер'єру збалансованість його графічної представності і первісної концепції, а також акцентування на високому рівні технічного виконання, саме ці вирізняло майстриню [8]. Загалом дизайн інтер'єру будувався на детальному та всебічному аналізі форм та просторових концепцій.

Л. Жоголь при аналізі кожного специфічного простору враховувала його формальні характеристики, взаємозв'язки і контекстуальне розташування. Основні аспекти, на які вона звертала увагу [11]:

- типи просторів, їхнє призначення та способи формування.
- взаємодія просторів між собою та із зовнішнім середовищем.
- оптимальне розташування входів та можливі конфігурації проходів.
- загальна естетика простору та його взаємодія із зовнішнім контекстом.

Хоча художниця залишалася вірною класичному гобелену, використовуючи основні матеріали, серед яких вовна та сизаль; її твори відображають глибоку пов'язаність із традиціями національного килимарства. Це особливо помітно у її роботах 1960-1970-х рр. Однак, її гобелени також демонструють вплив європейських культурних традицій, таких як французькі та фламандські гобелени XV-XVI ст. Ці впливи допомогли їй розробити вміння створювати декоративні композиції, в яких деталі подаються точно, а при цьому узагальнюються її спостереження природи, перетворюючись у виразний художній образ.

Висновки. Визначено, що естетичний комфорт сприяє позитивному настрою та добробуту особи. Він досягається за допомогою гармонії та єдності всіх елементів інтер'єру. В роботах Л. Жоголь основними чинниками естетичної зручності стали гармонія просторового дизайну, взаємодія кольорів, текстур та матеріалів. Щоб створити цілісний та гармонійний інтер'єр, майстриня звертала прискіпливу увагу на композицію простору, вибір кольорової палітри, обробку поверхонь, дизайн декору, а також правильне освітлення.

Аналіз показав, що монументально-декоративна творчість посідає особливе місце у формуванні витонченого дизайну громадських просторів Києва та України. Вивершення приміщень громадських споруд текстильними виробами свідчить про високий художній смак та увагу до деталей у дизайні. Творчість Л. Жоголь стала невід'ємною частиною культурної спадщини України. Її роботи, відомі не лише в Україні, але й за її межами, відображають глибокі почуття до рідної землі, її краси та багатства. Гобелени мисткині можна назвати ліричними рефлексіями, в яких вона висловлює свою любов до природи, відображає своє розуміння її краси та неперевершеності, ділячись своїми роздумами і відчуттями.

Доведено, що мистецькі роботи Л. Жоголь через застосування асоціативних елементів у дизайні інтер'єру створюють сучасний простір, що водночас відображає яскраві мотиви національної культури. Інтер'єр від майстрині утілює багатий спектр характеристик: від геометричних форм на основі вибраних мотивів до складних трансформацій і синтезу графічних орнаментів, кольорових палітр і текстур. Невід'ємною частиною є глибокий культурологічний аналіз, що враховує символіку використовуваних елементів. Ці творчі рішення Л. Жоголь представляють унікальні моделі того як може виглядати сучасний простір, що водночас підкреслює національний колорит і гармонійно вписується в загальний контекст життєвого інтер'єру.

Список використаної літератури

1. Бабій Н. П. Актуальні культурно-мистецькі практики та процеси: проблематика наукового дискурсу. *Питання культурології*. 2020. № (36). С. 69–78. <https://doi.org/10.31866/2410-1311.36.2020.221047>.
2. Григоренко Л. М., Попова Т. В. Інтеграція народного мистецтва в сучасний інтер'єр: досвід України та світу. *Проблеми мистецтва*. 2021. № 3. С. 89-97.
3. Даниленко В. Дизайн України у світовому контексті художньо-проектної культури: Монографія. Харків : ХДАДМ; Колорит, 2005. 24 с.
4. Жоголь Людмила. Гобелен : каталог творів. Київ, 2005. 48 с.
5. Жоголь Л. Знищене мистецтво Києва. *Українське мистецтво*. 2004. № 3. С. 133–137.
6. Історія декоративного мистецтва України : У 5 т. Т. 5 / [голов. ред. Г. Скрипник] НАН України, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. Київ, 2016. 546 с. + 266 іл.
7. Коваленко О. О. Текстиль у житлових інтер'єрах: сучасні тенденції та традиції. *Декоративне мистецтво і дизайн*. 2023. № 1. С. 65-72.
8. Мистецька освіта в Україні: розвиток творчого потенціалу в ХХІ столітті: Аналітична доповідь українською, російською, англійською мовами : наук. вид. / Л. М. Масол, О. В. Базелюк, О. А. Комаровська, В. Г. Муромець, В. В. Рагозіна ; за наук. ред. Л. М. Масол. Київ : Аура Букс, 2012. 240 с.
9. Молинь В. Життя, присвячене мистецтву: пам'яті народного художника України Людмили Євгеніївни Жоголь (1930-2015). *Вісник Львів. нац. акад. мистецтв*, 2017. Вип. 32. С. 12-25.
10. Петренко І. В., Сидоренко М. М. Вплив традиційного мистецтва на сучасний дизайн інтер'єрів. *Мистецтвознавчі дослідження*, 2022. № 2. С. 112-121.
11. Смоляр О. Концептуальний аналіз творів монументально-декоративного мистецтва в дизайні інтер'єрів готелів Києва 1950-1980-х років. *Народознавчі зошити*, 2017. № 4 (136). С. 977-982.
12. Чегусова З.А., Кара-Васильєва Т.В., Придатко Т.О. Людмила Жоголь: чарівниця художнього текстилю. Київ : Либідь, 2008. 264 с.
13. Чегусова З. «Людмила Жоголь і український гобелен» Враження про арт-проект, який відкрився у залах «Хлібні». URL: <https://day.kyiv.ua/article/kultura/lyudmyla-zhohol-i-ukrayinsky-hobelen>.
14. Янішевська Н. Геометрична абстракція як спосіб заперечення перетворення дійсності. *Мистецтвознавчий автограф : Зб. наук. пр. кафедри історії і теорії мистецтва Львів. нац. акад. мистецтв*. Львів : ЛНАМ – Сполом, 2014. Вип. 6-7. С. 163-173.

References

1. Babii N. Aktual'ni kul'turno-mystets'ki praktyky ta protsesy: problematyka naukovoho dyskursu [Contemporary art and cultural practices and processes in scientific discourse]. *Issues in Cultural Studies*, 2020. (36), 69–78. <https://doi.org/10.31866/2410-1311.36.2020.221047>. [in Ukrainian].
2. Grigorenko L. M., Popova, T. V. Intehratsiya narodnoho mystetstva v suchasnyy inter'yer: dosvid Ukrayiny ta svitu [Integration of folk art into modern interior: experience of Ukraine and the world]. *Problems of art*, 2021. 3. 89-97 [in Ukrainian].
3. Danylenko V. Dyzayn Ukrayiny u svitovomu konteksti khudozhn'o-proektnoyi kul'tury [Design of Ukraine in the world context of art and design culture: Monograph]. Harkiv : KhDADM. Kolorit, 2005 [in Ukrainian].
4. Zhogol L. Hobelen: kataloh tvoriv [Tapestry: catalog of works]. Kyiv, 2005. 48 [in Ukrainian].
5. Zhogol L. Znyshchene mystetstvo Kyeve. Ukrayins'ke mystetstvo. [The destroyed art of Kyiv. Ukrainian art], 2004. 3, 133–137 [in Ukrainian].
6. Skrypnyk G. Istoriya dekoratyvnoho mystetstva Ukrayiny [History of decorative art of Ukraine]. In 5 vols., Vol. 5, National Academy of Sciences of Ukraine, IMFE named after M. T. Ryl'skyi. Kyiv, 2016 [in Ukrainian].
7. Kovalenko O. O. Tekstyl' u zhytlovykh inter'yerakh: suchasni tendentsiyi ta tradytsiyi [Textiles in residential interiors: modern trends and traditions]. *Decorative art and design*, 2023. 1, 65-72 [in Ukrainian].
8. Masol L. M. Mystets'ka osvita v Ukrayini: rozvytok tvorchoho potentsialu v KHKHI stolitti: Analitychna

dopovid' ukrayins'koyu, rosiys'koyu, anhliys'koyu movamy : nauk. vydannya [Art education in Ukraine: development of creative potential in the 21st century: Analytical report in Ukrainian, Russian, and English languages: Science. Publication]. Kyiv, Aura Books, 2012 [in Ukrainian].

9. Molin V. Zhyttya, prysvyachene mystetstvu: pam'yati narodnoho khudozhnyka Ukrayiny Lyudmyly Yevhenivny Zhogol' (1930-2015) [A life dedicated to art: in memory of the People's Artist of Ukraine Lyudmila Yevgenivna Zhogol' (1930-2015)]. Bulletin of the Lviv National Academy of Arts, 2017. Issue 32, 12-25 [in Ukrainian].

10. Petrenko I. V., Sydorenko, M. M. Vplyv tradytsiynoho mystetstva na suchasnyy dyzayn inter'yeriv [The influence of traditional art on modern interior design]. *Art Studies*, 2022. 2, 112-121 [in Ukrainian].

11. Smolyar, O. Kontseptual'nyy analiz tvoriv monumental'no-dekoratyvnoho mystetstva v dyzayni inter'yeriv hoteliv Kyieva 1950-1980-kh rokiv [Conceptual analysis of works of monumental and decorative art in the interior design of Kyiv hotels in the 1950-1980 s.]. *Ethnological notebooks*, 2017. No. 4 (136). P. 977-982 [in Ukrainian].

12. Chegusova Z. A., Kara-Vasilyeva, T. V., Prydatko, T. O. Lyudmyla Zhogol': charivnytsya khudozhn'oho tekstylyu [Lyudmila Zhogol': the magician of artistic textiles]. Kyiv : Lybid, 2008 [in Ukrainian].

13. Chegusova Z. (2023). «Lyudmyla Zhogol' i ukrayins'kyi hobelen» Vrazhennya pro art-proekt, yakyy vidkryvsya u zalakh «Khlibni» [Ludmila Zhogol' and the Ukrainian tapestry Impressions of the art project that opened in the halls of «Hlibna»]. Retrieved from: <https://day.kyiv.ua/article/kultura/lyudmyla-zhogol-i-ukrayinskyi-hobelen>. [in Ukrainian].

14. Yanishevskaya N. Heometrychna abstraktsiya yak sposib zaperechennya peretvorennia diysnosti. Mystetstvoznachchy avtohrاف [Geometric abstraction as a way of denying the transformation of reality. Art historian's autograph]. Collection. of Sciences of the Department of History and Theory of Art Lviv. national Acad. of arts Lviv, LNAM Spolom, 2014. 6-7, 163-173.

THE ROLE OF LYUDMILA ZHOGOL IN BRINGING FOLK TRADITIONS INTO LIFE'S INTERIOR

Diachenko Alla – Candidate of Pedagogical Sciences,

Associate Professor, Associate Professor of the Department of Industrial Design and Computer Technologies,

Dean of the Faculty of Decorative Applied Arts, Member of the Union of Designers of Ukraine
Kyiv, Ukraine

The article highlights Lyudmila Zhogol's creative contribution to the implementation of national motifs in interior design. Emphasis is placed on the characteristic features of her style and the features of using elements of folk culture. The article is a tribute to the outstanding craftswoman of artistic textiles and academician of the Ukrainian Academy of Architecture – Ludmila Zhogol. The creative path of the artist, her significant contribution to the development of Ukrainian art and design will be explored. It was highlighted that Ludmila Zhogol became a bright representative of modern Ukrainian design, emphasizing the importance of national traditions in modern art. The School of Ukrainian Design represents a unique combination of historical artistic heritage and innovative approaches of modern artists, as reflected in the work of Lyudmila Zhogol. Her tapestries reveal to the viewer an enchanted fantasy world, which is saturated with both folklore motifs and harmonious artistic images. It was determined that the craftswoman's works demonstrate deep talent, knowledge, a sense of style, and the ability to synthesize national heritage and universal human values in her narrative and decorative tapestries. They are modern in nature, but at the same time are inextricably linked with the traditions of both decorative and monumental art embodied in living interiors. The main feature of their use is their ability to decorate public spaces, performing aesthetic and educational roles. Tapestry, as an important element of monumental and decorative art, required a refresh in creative expression, a new language and a rethinking. It was determined that Ludmila Zhogol's interior tapestries in the «montflor» style met modern aesthetic demands, ensuring harmony with modern sensibilities and rejecting the strict socialist context. The artist's tapestries are a reflection of her spiritual quest, her sincere love for nature and her deep understanding of the beauty of the surrounding world. Her works seem to have escaped from time and historical circumstances. The magical world of floral tapestries reveals the lyrics of nature. Through her works, Lyudmila Zhogol conveys the richness and generosity of Ukrainian nature, reflecting her boundless passion for her native land.

Key words: People's Artist of Ukraine Lyudmila Zhogol, Ukrainian art, national design, artistic textiles, tapestries, living interior.

Надійшла до редакції 26.11.2024 р.

УДК: 784+159.942:316.7

ПІСЕННА ТВОРЧІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ АРТИСТІВ У ПЕРІОД ВІЙНИ В КОНТЕКСТІ ЕМОЦІЙНОЇ ВИРАЗНОСТІ МИСТЕЦЬКОЇ РЕФЛЕКСІЇ

Юлія Антипенко – викладач кафедри музичного мистецтва естради

КЗВО КОР «Академія мистецтв ім. Павла Чубинського» (м. Київ)

<https://orcid.org/0009-0003-5834-3954>

<https://doi.org/10.35619/ucpmk.vi49.847>

Antipenco@gmail.com

Вероніка Левко – кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри музичного мистецтва естради КЗВО КОР «Академія мистецтв ім. Павла Чубинського» (м. Київ)

<https://orcid.org/0000-0002-6946-0115>

nikalevko@gmail.com